

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobkyně: V. M.
zastoupena Mgr. Liborem Hlavsou, advokátem,
se sídlem Guldenerova 510/5, 326 00 Plzeň
proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963,
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X. ze dne 24.03.2025,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Napadené rozhodnutí

1. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení výše označeného rozhodnutí žalované, jímž bylo na základě námitek žalobkyně změněno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X. ze dne 20. 11. 2024 tak, že podle ustanovení § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, se žalobkyni ukládá povinnost vrátit České správě sociálního zabezpečení přeplatek ve výši 187.523,-

Kč, který vznikl za období od 10. 9. 2020 do 30. 11. 2020, od 1. 3. 2021 do 31. 3. 2021, od 30. 5. 2021 do 21. 6. 2021 a od 1. 7. 2021 do 21. 2. 2022 na starobním důchodu, a to do 8 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

II. Žaloba

2. Žalobkyně v žalobě především tvrdila, že žalovaná se nezabývala námitkou žalobkyně, že zaměstnavatelé porušili ustanovení § 118b zákona České národní rady č. 582/1991 Sb. Dále podle žalobkyně není zřejmé, jak žalovaná zjistila výkon výdělečné činnosti v jednotlivých vymezených obdobích (počet dnů), za něž požaduje vrátit splátky důchodu. Žalovaná také podle žalobkyně nijak neprověřila to, zda zaměstnavatelé splnili k osobě žalované svoji povinnost dle ustanovení § 41 odst. 1, odst. 2 ZPSZ. Pokud žalovaná odkazuje v odůvodnění svého rozhodnutí na ustanovení § 118a odst. 2 ZPSZ ve spojení s ustanovením § 37 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, pomíjí podle žalobkyně ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tj. že by měl být zjištěn skutkový stav o němž nejsou důvodné pochybnosti. Pokud žalovaná vypočetla například nárok na vrácení splátky důchodu za březen 2021 ve výši 12.245,- Kč, a to jako splátku důchodu za březen 2021 ve výši 15.520,-Kč krát 0,78904 pro období do 08.03.2021 do 31.03.2021, za 24 dnů, pak je podle žalobkyně nezbytné se ptát, jak došla žalovaná k tomu, že žalobkyně vykonávala výdělečnou činnost celých 24 dnů po sobě jdoucích. K tomuto žádné důkazy žalovaná nemá, neboť z evidenčního listu důchodového pojištění se podává jen doba pojištění, nikoli doba výkonu závislé činnosti ve všech označených dnech vymezeného období. Obdobná námitka žalobkyně proti postupu žalované se vztahuje ke všem vymezeným nárokům na vrácení splátek důchodu za období od 10.09.2020 do 21.02.2022. Lze odkázat na ustanovení § 37 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Podle názoru žalobkyně by měla žalovaná vycházet ze skutečně odpracovaných dnů, nikoli z těch vykázaných v rámci účasti na důchodovém pojištění. Pro výše uvedené bylo podle žalobkyně nesprávně použito ustanovení § 118a odst. 2 ZPSZ, neboť bylo zcela žalovanou ignorováno ustanovení § 118b ZPSZ, a dále je nesprávný výpočet jednotlivých nároků splátek důchodu, neboť není odvozen od skutečně odpracované doby. K tomu žalobkyně navrhl provést k důkazu evidenci opracované doby u všech zaměstnavatelů od 10.09.2020 do 21.02.2022 a hlášení ke splnění povinnosti všech zaměstnavatelů dle § 41 zákona č. 582/1991 Sb.

III. Vyjádření žalované

3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí s tím, že žalobkyně uplatnila dne 23. 9. 2019 na OSSZ Plzeň-město žádost o starobní důchod před dosažením důchodového věku. Jako datum přiznání důchodu žalobkyně v žádosti uvedla datum 28. 12. 2019, včetně výplaty důchodu. Na tomto místě žalovaná poukazuje na skutečnost, že již při sepsování žádosti byla žalobkyně seznámena s podmínkami, za kterých může pobírat důchod. Žalobkyně se zároveň v žádosti zavázala, že ode dne 28. 12. 2019, od něhož požaduje přiznání výplaty starobního důchodu, nebude vykonávat výdělečnou činnost. Tuto žádost vlastnoručně podepsala a nemůže tak tvrdit, že jako poživatel předčasného starobního důchodu nevěděla, že nemůže vykonávat výdělečnou činnost. Žalovaná svým rozhodnutím ze dne 21. 11. 2019 žalobkyni přiznala od 28. 12. 2019 starobní důchod před dosažením důchodového věku podle ustanovení § 31 zákona o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zdp“) v tehdejší výši 13 750 Kč měsíčně, který dále žalovaná valorizovala a vyplácela. Zaměstnavatel žalobkyně - firma EMONA KRONI s. r. o. - zaslal dne 21. 10. 2024 žalované formulář - Hlášení o zaměstnání poživatele předčasného starobního důchodu s údajem, že žalobkyně vykonávala zaměstnání zakládající účast na důchodovém pojištění od 10. 9. 2020

a dále od 1. 1. 2022. Další zaměstnavatel žalobkyně - firma Randstad HR Solutions s. r. o. - zaslal dne 22. 10. 2024 žalované formulář - Hlášení o zaměstnání poživatele předčasného starobního důchodu s údajem, že žalobkyně vykonávala zaměstnání zakládající účast na důchodovém pojištění od 30. 5. 2021. Dále žalobkyně vykonávala ve firmě EMONA KRONI s. r. o. zaměstnání na základě dohody o pracovní činnosti sjednané od 10. 9. 2020 do konce dočasného přidělení (nejméně do 31. 8. 2022), se sjednaným druhem práce „operátor skladu“ s místem výkonu práce - Plzeň a s hodinovou mzdou ve výši 161 Kč. Ze mzdového listu za rok 2020 žalovaná zjistila, že žalobkyni byl zúčtován hrubý příjem v částce 3 743 Kč v měsíci září, v částce 8 146 Kč v měsíci říjen a v částce 4 951 Kč v měsíci listopad. Firma EMONA KRONI s. r. o. dne 18. 1. 2021 zaslala žalované evidenční list důchodového pojištění, v němž potvrdila, že žalobkyně vykonávala výdělečnou činnost v období od 10. 9. 2020 do 31. 12. 2020 a získala 82 dnů doby pojištění (v měsících září, říjen, listopad) a celkový vyměřovací základ ve výši 16 840 Kč, ačkoli pobírala starobní důchod před dosažením důchodového věku. Ze mzdového listu za rok 2021 žalovaná zjistila, že žalobkyni byl zúčtován hrubý příjem v částce 3 865 Kč v měsíci březen, v částce 6 642 Kč v měsíci červenec, v částce 9 299 Kč v měsíci srpen, v částce 12 228 Kč v měsíci září, v částce 14 824 Kč v měsíci říjen, v částce 10 726 Kč v měsíci listopad a v částce 9 878 Kč v měsíci prosinec. Firma EMONA KRONI s. r. o. dne 19. 1. 2022 zaslala žalované evidenční list důchodového pojištění, v němž potvrdila, že žalobkyně vykonávala výdělečnou činnost v období od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 a získala 215 dnů doby pojištění (v měsících březen, červenec až prosinec) a celkový vyměřovací základ ve výši 57 462 Kč. Ze mzdového listu za rok 2022 žalovaná zjistila, že žalobkyni byl zúčtován hrubý příjem v částce 7 728 Kč v měsíci leden a v částce 9 043 Kč v měsíci únor. Firma EMONA KRONI s. r. o. dne 18. 1. 2023 zaslala žalované evidenční list důchodového pojištění, v němž potvrdila, že žalobkyně vykonávala výdělečnou činnost v období od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 a získala 243 dnů doby pojištění (v měsících leden až duben, červen až srpen a prosinec) a celkový vyměřovací základ ve výši 55 714 Kč, ačkoli pobírala starobní důchod před dosažením důchodového věku. Dále žalobkyně vykonávala ve firmě Randstad HR Solutions s. r. o. zaměstnání na základě dohody o pracovní činnosti sjednané od 25. 5. 2021 do 26. 5. 2021, se sjednaným druhem práce „pracovník distribučního centra“ s místem výkonu práce - Dobrovíz a se základní hrubou odměnou ve výši 160 Kč za hodinu vykonané práce. Ze mzdového listu za rok 2021 žalovaná zjistila, že žalobkyni za odpracované 2 dny v měsíci květnu byl zúčtován hrubý příjem v částce 880 Kč. Dále žalobkyně vykonávala ve firmě Randstad HR Solutions s. r. o. zaměstnání na základě pracovní smlouvy sjednané od 30. 5. 2021 se zkušební dobou do 30. 8. 2021, se sjednaným druhem práce „pracovník distribučního centra“ s místem výkonu práce - Dobrovíz (dočasně přidělen ke společnosti Amazon Logistic Prague s. r. o.) a s hrubou hodinovou mzdou ve výši 160 Kč. Ze mzdového listu za rok 2021 žalovaná zjistila, že žalobkyni byl zúčtován hrubý příjem 3 249 Kč v měsíci květen a hrubý příjem 11 437 Kč v měsíci červen. Firma Randstad HR Solutions s. r. o. dne 25. 8. 2021 zaslala žalované evidenční list důchodového pojištění, v němž potvrdila, že žalobkyně vykonávala výdělečnou činnost v období od 30. 5. 2021 do 21. 6. 2021 a získala 23 dnů doby pojištění a celkový vyměřovací základ ve výši 14 686 Kč. Žalobkyně dovršila řádný důchodový věk až dnem 22. 2. 2022.

4. Podle žalované ustanovení § 37 odst. 2 zdp je nutno vykládat ve spojení s ustanovením § 27 zdp, jež vymezuje pojem výdělečná činnost; výdělečnou činností se rozumí činnost osob uvedených v § 5 odst. 1 a v § 5 odst. 4 zdp vykonávané v rozsahu, který zakládá účast na důchodovém pojištění. Podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. a) zdp jsou osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. a) až d) a f) až t) a v § 5 odst. 4 účastny důchodového pojištění, pokud jsou

účastny nemocenského pojištění podle zákona č. 187/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o nemocenském pojištění“). Z výše citovaných ustanovení vyplývá, že pro účely aplikace § 37 odst. 2 zdp je třeba posoudit, zda zaměstnání založilo účast na nemocenském pojištění (viz § 6 a násl. zákona o nemocenském pojištění). Pokud tato účast na nemocenském pojištění vznikla, je dotyčná osoba účastna taktéž důchodového pojištění a takové zaměstnání naplňuje pojem „výdělečná činnost“ použitý v ustanovení § 37 odst. 2 zdp. Ustanovení § 11 zdp pak stanovuje podmínky pro hodnocení účasti na důchodovém pojištění jako doby pojištění. Ustanovení § 11 odst. 2 zdp se tedy týká pouze hodnocení doby pojištění, nikoli však účasti na důchodovém pojištění. Ustanovení § 11 odst. 2 zdp je pro účely ustanovení § 37 odst. 2 zdp nevyužitelné. Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně v ustanovení § 6 odst. 1 a 2 stanoví, že zaměstnanci jsou účastni pojištění, jestliže vykonávají zaměstnání na území České republiky a sjednaná částka započitatelného příjmu z tohoto zaměstnání za kalendářní měsíc činí alespoň částku rozhodnou pro účast na pojištění. Rozhodný příjem pro rok 2020 činí 3 000 Kč. Rozhodný příjem pro roky 2021 a 2022 činí 3 500 Kč. Příjmy žalobkyně v měsících září 2020 (příjem 3 743 Kč), říjen 2020 (příjem 8 146 Kč), listopad 2020 (příjem 4 951 Kč), březen 2021 (příjem 3 865 Kč), květen 2021 (příjem 3 249 Kč), červen 2021 (příjem 11 437 Kč), červenec 2021 (6 642 Kč), srpen 2021 (9 299 Kč), září 2021 (příjem 12 228 Kč), říjen 2021 (příjem 14 824 Kč), listopad 2021 (příjem 10 726 Kč), prosinec 2021 (příjem 9 878 Kč), leden 2022 (příjem 7 728 Kč) a únor 2022 (příjem 9 043 Kč) v zaměstnáních (firma EMONA KRONI s. r. o. a firma Randstad HR Solutions s. r. o.) je nutno pro účely ustanovení § 37 odst. 2 zdp považovat za výkon výdělečné činnosti. Výplata starobního důchodu před dosažením důchodového věku nenáležela. Žalovaná na základě Hlášení o zaměstnání poživitele předčasného starobního důchodu ze dne 21. 10. 2024 a ze dne 22. 10. 2024 dvou zaměstnavatelů žalobkyně musí konstatovat, že žalobkyni starobní důchod před dosažením důchodového věku vyplatila měsíčně v roce 2020 ve výši 14 666 Kč, v roce 2021 ve výši 15 520 Kč, v roce 2022 ve výši 16 326 Kč, ačkoliv vzhledem k výše uvedenému, žalobkyni nenáležel ve výše uvedených kalendářních měsících. Vznikl tak přeplatek na starobním důchodu před dosažením důchodového věku za uvedené období v celkové výši 187 523 Kč.

5. Žalovaná ve svém vyjádření dále uvedla, že odpovědnost stanovená podle ustanovení § 118 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, je odpovědností objektivní. Jedná se o odpovědnost za výsledek. Žalobkyně je tak ze zákona odpovědná za vrácení přeplatku na starobním důchodu před dosažením důchodového věku. Žalobkyně způsobila vznik přeplatku na starobním důchodu před dosažením důchodového věku tím, že vykonávala výdělečnou činnost na základě dohod o pracovní činnosti a na základě pracovní smlouvy a ve vymezeném období pobírala hrubý příjem v částce vyšší než 3 000 Kč měsíčně v roce 2020, resp. v částce vyšší než 3 500 Kč měsíčně v roce 2021 a v roce 2022. Porušení povinnosti, příčinná souvislost i zavinění jsou v tomto případě nepodstatné, a proto se žalovaná zabývala jenom tím, zda nastaly okolnosti, za kterých výplata starobního důchodu před dosažením důchodového věku nenáležela, a zda žalovaná jako plátce starobního důchodu má nárok na vrácení neprávem vyplacené částky. Pro posouzení věci je klíčový výklad ustanovení § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, který je již v soudní praxi ustálen. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 16/2003-40, ustanovení § 118a odst. 2 citovaného zákona ve spojení s ustanovením § 37 zákona o důchodovém pojištění skutečně zakládá objektivní odpovědnost příjemce dávky starobního důchodu vrátit ty vyplacené dávky starobního důchodu, které mu nenáležely, tj. byly mu vyplaceny, ač pro výplatu těchto dávek nebyly splněny podmínky

stanovené zákonem o důchodovém pojištění. Tato judikatura je přitom respektována i v současnosti, jak plyne např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2013, č. j. 3 Ads 14/2013-22, v němž Nejvyšší správní soud doplnil, že ustanovení § 118a odst. 2 citovaného zákona je speciální úpravou vůči ustanovení prvního odstavce téhož paragrafu, který je v postavení normy obecné, a že aplikace zvláštní normy má přednost.

6. Dále žalovaná uvedla, že při výpočtu se vychází z data splatnosti měsíční splátky důchodu (v případě žalobkyně je 8. den dnem splatnosti důchodu). Např. zářijovou částku roku 2020 vypočetla tak, že počet dní připadajících pro období od 10. 9. 2020 do 7. 10. 2020, tj. 28 dní, vydělila konstantou 30,4167, což odpovídá částce 0,92055 a tuto vynásobila měsíční splátkou důchodu ve výši 14 666 Kč. Došla tak k výpočtu částky ve výši 13 500 Kč. Konstanta 30,4167 vyjadřuje průměrný počet dnů v kalendářním měsíci. Takto žalovaná postupovala i dále při výpočtu dalších částek. Říjnová částka roku 2020 odpovídá měsíční splátce ve výši 14 666 Kč (období od 8. 10. 2020 do 7. 11. 2020). Listopadovou splátku roku 2020 žalovaná vypočetla pomocí koeficientu z jedné měsíční splátky důchodu (14.666,- Kč krát 0,75616 pro období od 8. 11. 2020 do 30. 11. 2020 za 23 dnů) ve výši 11 089 Kč. Za rok 2020 vznikl přeplatek na důchodu v celkové částce 39 255 Kč (13 500 Kč plus 14 666 Kč plus 11 089 Kč). Žalovaná únorovou částku roku 2021 vypočetla pomocí koeficientu z jedné měsíční splátky důchodu (15 520 Kč krát 0,23014 pro období od 1. 3. 2021 do 7. 3. 2021 za 7 dnů) ve výši 3 571 Kč. Březnovou částku roku 2021 žalovaná vypočetla pomocí koeficientu z jedné měsíční splátky důchodu (15 520 Kč krát 0,78904 pro období od 8. 3. 2021 do 31. 3. 2021 za 24 dnů) ve výši 12 245 Kč. Žalovaná květnovou částku roku 2021 vypočetla pomocí koeficientu z jedné měsíční splátky důchodu (15 520 Kč krát 0,29589 pro období od 30. 5. 2021 do 7. 6. 2021 za 9 dnů) ve výši 4.592 Kč. Červnovou částku roku 2021 vypočetla pomocí koeficientu z jedné měsíční splátky důchodu (15 520 Kč krát 0,46027 pro období od 8. 6. 2021 do 21. 6. 2021 za 14 dnů) ve výši 7 143 Kč. Za rok 2021 dále vznikl přeplatek na důchodu v celkové částce 11 735 Kč (4 592 Kč plus 7 143 Kč). Žalovaná červnovou částku roku 2021 vypočetla pomocí koeficientu z jedné měsíční splátky důchodu (15 520 Kč krát 0,23014 pro období od 1. 7. 2021 do 7. 7. 2021 za 7 dnů) ve výši 3 571 Kč. Červencová částka až prosincová částka roku 2021 odpovídají měsíční splátce vždy ve výši 15 520 Kč (15 520 Kč krát 6 měsíčních splátek) a celkem odpovídají sumě 93 120 Kč (jde o období od 8. 7. 2021 do 7. 8. 2021, od 8. 8. 2021 do 7. 9. 2021, od 8. 9. 2021 do 7. 10. 2021, od 8. 10. 2021 do 7. 11. 2021 a od 8. 12. 2021 do 7. 1. 2022). Za rok 2021 dále vznikl přeplatek na důchodu v celkové částce 96 691 Kč (3 571 Kč plus 93 120 Kč). Žalovaná lednovou částku roku 2022 valorizovala za období od 1. 1. 2022 do 7. 1. 2022 na částku 186 Kč. Lednová částka roku 2022 odpovídá měsíční splátce ve výši 16 326 Kč (období od 8. 1. 2022 do 7. 2. 2022). Žalovaná únorovou částku roku 2022 vypočetla pomocí koeficientu z jedné měsíční splátky důchodu (16 326 Kč krát 0,46027 pro období od 8. 2. 2022 do 21. 2. 2022 za 14 dnů) ve výši 7 514 Kč. Za rok 2022 dále vznikl přeplatek na důchodu v celkové částce 24 026 Kč (186 Kč plus 16 326 Kč plus 7 514 Kč).

IV. Replika

7. V replice žalobkyně tvrdila, že byl předložen neúplný správní spis, o čemž svědčí skutečnost, že žalovaná vyzvala zaměstnavatele žalobkyně k tomu, aby se vyjádřili, proč podali Hlášení o zaměstnání poživitele předčasného důchodu (žalobkyně) žalované až v říjnu 2024. Dále pro uvedené svědčí to, že informace o vyřízení stížnosti žalobkyně proti postupu žalované v této věci, není ve správním spisu založena. K tomu žalobkyně odkázala na přípis MPSV pod č. j. MPSV-2025/71427/2 žalované ze dne 08.04.2025. Podle žalobkyně chybí soupis věci založených v tomto správním spisu, který je povinnou náležitostí při vedení spisu dle § 17

odst. 1 (věta poslední) zákona č. 500/2004 Sb. Žalobkyně žádala, nechť žalovaná předloží důkaz svého postupu, na základě něhož vyzvala zaměstnavatele žalobkyně k podání dodatečného Hlášení o zaměstnání poživatel předčasného důchodu. Žalovaná se podle žalobkyně také nevyjádřila k povinnosti zaměstnavatele nahradit neprávem vyplacené splátky předčasného důchodu za poživatel předčasného důchodu (žalobkyni), pokud nesplní svou ohlašovací povinnost dle § 118b zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Proto žalobkyně žádala, aby soud vyzval žalovanou k předložení důkazů o tom, že vyzvala zaměstnavatele žalobkyně k náhradě neprávem vyplacené částky splátek předčasného důchodu.

V. Posouzení soudem

8. Žalobu soud neshledal důvodnou.
9. *Podle ustanovení § 37 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, výplata starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 31, nenáleží do dosažení důchodového věku, pokud je vykonávána výdělečná činnost.*
10. *Podle ustanovení § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jestliže byl občan vyplácen starobní důchod a nebyly přitom splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění pro výplatu tohoto důchodu, 57) má plátce důchodu vůči tomuto občanu nárok na vrácení těch vyplacených částek starobního důchodu, které nenáležely. To platí obdobně, zanikl-li nárok na vdovský nebo vdovecký důchod z důvodu uzavření nového manželství nebo nárok na sirotčí, vdovský nebo vdovecký důchod z důvodu dosažení 26. roku věku nezaopatřeného dítěte. Plátce důchodu má dále nárok na vrácení těch vyplacených částek vdovského nebo vdoveckého důchodu, které nenáležely z důvodu zpětného přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně dítěti, o které vdova nebo vdovec pečovali a které se z důvodu tohoto zpětného přiznání tohoto důchodu nepovažuje za nezaopatřené dítě. Plátce důchodu má dále nárok na vrácení těch částek vdovského nebo vdoveckého důchodu nebo sirotčího důchodu, které byly vyplaceny po zániku nároku na tyto důchody podle § 50 odst. 6 a 7 nebo § 52 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění. Plátce důchodu má dále nárok na vrácení těch částek důchodu, které nenáležely, došlo-li ke snížení výše důchodu z českého důchodového pojištění v důsledku postupu podle přímo použitelného předpisu Evropské unie nebo mezinárodní smlouvy, pokud přeplatek nebyl zúčtován nebo uhrazen postupem podle § 115a odst. 2 věty první. Zemřeli občan, považují se neuspokojené nároky plátce důchodu na vrácení vyplacených částek v případech uvedených ve větách první až páté za dluh občana, který se vypořádá v rámci dědictví; to platí i v případě, že o těchto nárocích nebylo pravomocně rozhodnuto.*
11. *Podle ust. § 41 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zaměstnavatel má povinnost ohlásit, vstoupí-li k němu do zaměstnání poživatel starobního důchodu, přiznaného podle § 31 zákona o důchodovém pojištění, pokud poživatel tohoto důchodu podle § 37 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění nesplňuje podmínky pro výplatu tohoto důchodu při výkonu výdělečné činnosti.*
12. *Podle ust. § 118b odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb, ve znění pozdějších předpisů, jestliže zaměstnavatel nepodal hlášení nebo nepředložil záznam buď vůbec nebo stanoveným způsobem nebo včas anebo podané hlášení, předložený záznam nebo údaje potvrzené zaměstnavatelem byly nesprávné, a v důsledku toho byl důchod poskytnut neprávem nebo ve vyšší výměře, než náležel, je povinen nahradit neprávem vyplacené částky.*
13. Žalobkyně v žalobě především namítá, že žalovaná se nezabývala její námitkou, že zaměstnavatelé porušili ustanovení § 118b zákona České národní rady č. 582/1991 Sb.

14. V napadeném rozhodnutí žalovaná citovala ust. § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. s tím, že „odpovědnost účastníka řízení stanovená podle tohoto ustanovení je odpovědností objektivní, jedná se o odpovědnost za výsledek. Účastník řízení je tak ze zákona odpovědný za vrácení přeplatku na starobním důchodu před dosažením důchodového věku. Porušení povinnosti, příčinná souvislost i zavinění jsou v tomto případě nepodstatné, a proto se ČSSZ zabývala jenom tím, zda nastaly okolnosti, za kterých výplata starobního důchodu před dosažením důchodového věku nenáležela, a zda ČSSZ jako plátce starobního důchodu má nárok na vrácení neprávem vyplacené částky tak, jak se vysvětluje výše. Pro posouzení věci je klíčový výklad ustanovení § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, který jejíž v soudní praxi ustálen. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004 č. j. 5 Ads 16/2003-40, ustanovení § 118a odst. 2 citovaného zákona ve spojení s ustanovením § 37 zákona o důchodovém pojištění skutečně zakládá objektivní odpovědnost příjemce dávky starobního důchodu vrátit ty vyplacené dávky starobního důchodu, které mu nenáležely, tj. byly mu vyplaceny, ač pro výplatu těchto dávek nebyly splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění. Tato judikatura je přitom respektována i v současnosti, jak plyne např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2013, č. j. 3 Ads 14/2013-22, v němž Nejvyšší správní soud doplnil, že ustanovení § 118a odst. 2 citovaného zákona je speciální úpravou vůči ustanovení prvního odstavce téhož paragrafu, který je v postavení normy obecné, a že aplikace zvláštní normy má přednost.“
15. Soud považuje uvedené zdůvodnění aplikace rozhodujícího ust. § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., za dostačující a správné. Ačkoli žalovaná výslovně nezmínila ve svém rozhodnutí ust. § 118b zákona č. 582/1991 Sb., kterého se dovolává žalobkyně, nelze odůvodnění rozhodnutí pouze z toho důvodu považovat za nepřezkoumatelné, neboť je z něho seznatelné, že se právní argumentace opírá fakt, že na případ žalobkyně dopadá ust. § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., v němž je stanovena objektivní odpovědnost příjemce důchodu k vrácení neoprávněně vyplacených dávek starobního důchodu, Jak správně uvádí žalovaná, objektivní odpovědnost znamená, že je nepodstatné porušení povinnosti, příčinná souvislost i zavinění.
16. S tímto výkladem se soud ztotožnil, na povinnost žalobkyně vrátit dávky starobního důchodu vyplacené před dosažením důchodového věku nemá vliv okolnost, zda zaměstnavatelé dodrželi povinnost podat hlášení dle výše cit. § 41 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., ani kdy tak učinili. Žalovaná tudíž nepochybila, pokud se v napadeném rozhodnutí nezabývala odpovědností zaměstnavatelů ve smyslu § 118b zákona č. 582/1991 Sb. Rozhodná je pouze lhůta stanovená v § 118a odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., podle které nárok na vrácení částek vyplacených neprávem nebo ve vyšší výši, než náležely, zaniká, pokud rozhodnutí o vrácení částek nebylo vydáno do 5 let ode dne výplaty dávky. Není v daném případě sporu o tom, že tato lhůta nebyla překročena.
17. V této souvislosti soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2017 č. j. 6 Ads 47/2017 – 24, podle jehož právní věty „vznik přeplatku podle § 118a odst. 2 zákona o organizaci sociálního zabezpečení je postaven na přísném objektivním principu (tedy bez ohledu na zavinění příjemce důchodu, resp. jeho vědomosti), proto nelze v takovém případě aplikovat prvky obsažené v § 118a odst. 1 zákona o organizaci sociálního zabezpečení, který naopak stojí na principu subjektivní odpovědnosti (příjemce dávky musí o relevantních skutečnostech vědět). Pokud jsou splněny podmínky § 118a odst. 2 zákona o organizaci sociálního zabezpečení, nelze zároveň aplikovat § 118a odst. 1 téhož zákona.“

18. Nejvyšší správní soud se v uvedeném případě zabýval obdobnou věcí, jako je právě projednáváný případ, s tím, že „dle § 118a odst. 2 zákona o organizaci sociálního zabezpečení (s ohledem na skutkové okolnosti případu) stěžovatelka musela pro účely výplaty starobního důchodu přiznaného dle § 31 zákona o důchodovém pojištění (tj. předčasněho starobního důchodu) dodržet povinnost spočívající v nevykonávání výdělečné činnosti. Jestliže stěžovatelka vykonávala výdělečnou činnost, která naplňovala znaky výdělečné činnosti podle zákona o důchodovém pojištění, potom byly naplněny podmínky § 118a odst. 2 zákona o organizaci sociálního zabezpečení pro uložení povinnosti vrátit takto vzniklý přeplatek na starobním důchodu.“
19. Z cit. rozsudku NSS jednoznačně vyplývá, že v situaci, kdy je vykonávána výdělečná činnost v období důchodu přiznaného podle § 31 zákona č. 155/1995 (tj. před dosažením důchodového věku), je nutné postupovat podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Odpovědnost žalobkyně v daném případě je objektivní, což mimo jiné znamená, že se jí žalobkyně nemůže zbavit poukázáním na možné porušení povinností zaměstnavatele dle § 41 zákona č. 582/1991 Sb., ani na jeho odpovědnost vyplývající z ust. § 118b téhož zákona. Soud proto shledal nadbytečným provádět důkazy hlášeními zaměstnavatelů žalobkyně dle § 41 zákona č. 82/1991 Sb., ani výzvami žalované zaměstnavatelům, aby podali hlášení dle § 41 zákona č. 582/1991 Sb., nebo aby nahradili neprávem vyplacené částky starobního důchodu.
20. Soud neshledal důvodným ani tvrzení v žalobě, podle něhož není zřejmé, jak žalovaná zjistila výkon výdělečné činnosti v jednotlivých vymezených obdobích (počet dnů), za něž požaduje vrátit splátky důchodu. Odůvodnění výše částky, kterou je žalobkyně povinna vrátit, je obsaženo ve výše shrnutém vyjádření k žalobě stejně, jako v žalobou napadeném rozhodnutí, a toto vysvětlení považuje soud za dostatečně podrobné. Částky, které je žalobkyně povinna vrátit, jsou vypočteny vždy od 8. dne v měsíci proto, že v tento den je žalobkyni vyplácen důchod, a to za jednotlivé měsíce až do 7. dne následujícího měsíce. Žalovaná upřesnila výpočet tak, že v měsících, v nichž dle evidenčních listů žalobkyně vykonávala pracovní činnost, počet dnů (s počátkem vždy od 8. dne v měsíci do 7. dne v měsíci následujícím) vydělila konstantou 30,4167, (která vyjadřuje průměrný počet dnů v kalendářním měsíci), a toto vynásobila měsíční splátkou důchodu. Takto byla vypočtena částka za září, říjen, listopad roku 2020. Březen roku 2021 je rozdělen na období od 1. do 7. 3 a od 8. 3. do 31. 3. Stejně tak je rozděleno období od 30.5. do 7.6. a od 8. do 21. 6.2021. Následuje období od července 2021 až do 21. 2. 2022.
21. Soud se ztotožnil i se žalovanou provedeným výkladem pojmu výdělečná činnost, který vyplývá z následujících ustanovení:
22. *Podle § 27 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů, výdělečnou činností se rozumí činnost osob uvedených v § 5 odst. 1 a v § 5 odst. 4 vykonávaná v rozsahu, který zakládá účast na pojištění.*
23. *Podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jsou osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. a) až d) a f) až t) a v § 5 odst. 4 účastny důchodového pojištění, pokud jsou účastny nemocenského pojištění podle zvláštního právního předpisu.*
24. Zvláštním právním předpisem je zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění.
25. *Podle ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 187/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zaměstnanci jsou účastni pojištění, jestliže vykonávají zaměstnání na území České republiky a sjednaná částka*

započitatelného příjmu z tohoto zaměstnání za kalendářní měsíc činí aspoň částku rozhodnou pro účast na pojištění (dále jen "rozhodný příjem").

26. Z cit. ust. vyplývá, že žalobkyni byla správně uložena povinnost vrátit částky vyplacené na starobním důchodu za období, v němž dle evidenčních listů byla účastna na nemocenském pojištění, a zároveň to bylo v měsících, v nichž překročila tzv. rozhodný příjem upřesněný v napadeném rozhodnutí a platný pro jednotlivé roky 2020-2022. Na základě toho soud neprovedl navržené důkazy evidencemi skutečně odpracované doby od všech zaměstnavatelů, neboť tato evidence je pro účely daného řízení nadbytečná.
27. Z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalobkyni byla uložena povinnost vrátit vyplacený důchod pouze v měsících, kdy vykonávala výdělečnou činnost a kdy překročila tzv. rozhodný příjem. Ze žaloby zároveň vyplývá, že žalobkyně nezpochybnila v žalobě žádné konkrétní období, tj. netvrdila, že by období uvedeném v odůvodnění napadeného rozhodnutí nevykonávala pracovní činnost pro některého z výše uvedených zaměstnavatelů nebo že by vydělaná částka nedosahovala rozhodného příjmu. V rozsahu žalobního tvrzení tak soud žádné pochybení na straně žalované nehledal.
28. Soud na podkladě těchto zjištění dospěl k závěru, že provedený výpočet částky, která byla na starobním důchodu vyplacena neprávem a kterou je žalobkyně povinna vrátit, je v souladu se zákonem.
29. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

VI. Náklady řízení

30. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měla právo žalovaná, jež měla ve věci plný úspěch. Žalované však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadovala jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 17. října 2025

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně